

Filteren of doorprikken: hoe gaan we om met media en informatiebubbels

Inforum 2016: in information we trust!

mediawijs.be
KENNISCENTRUM MEDIAWIJSHEID

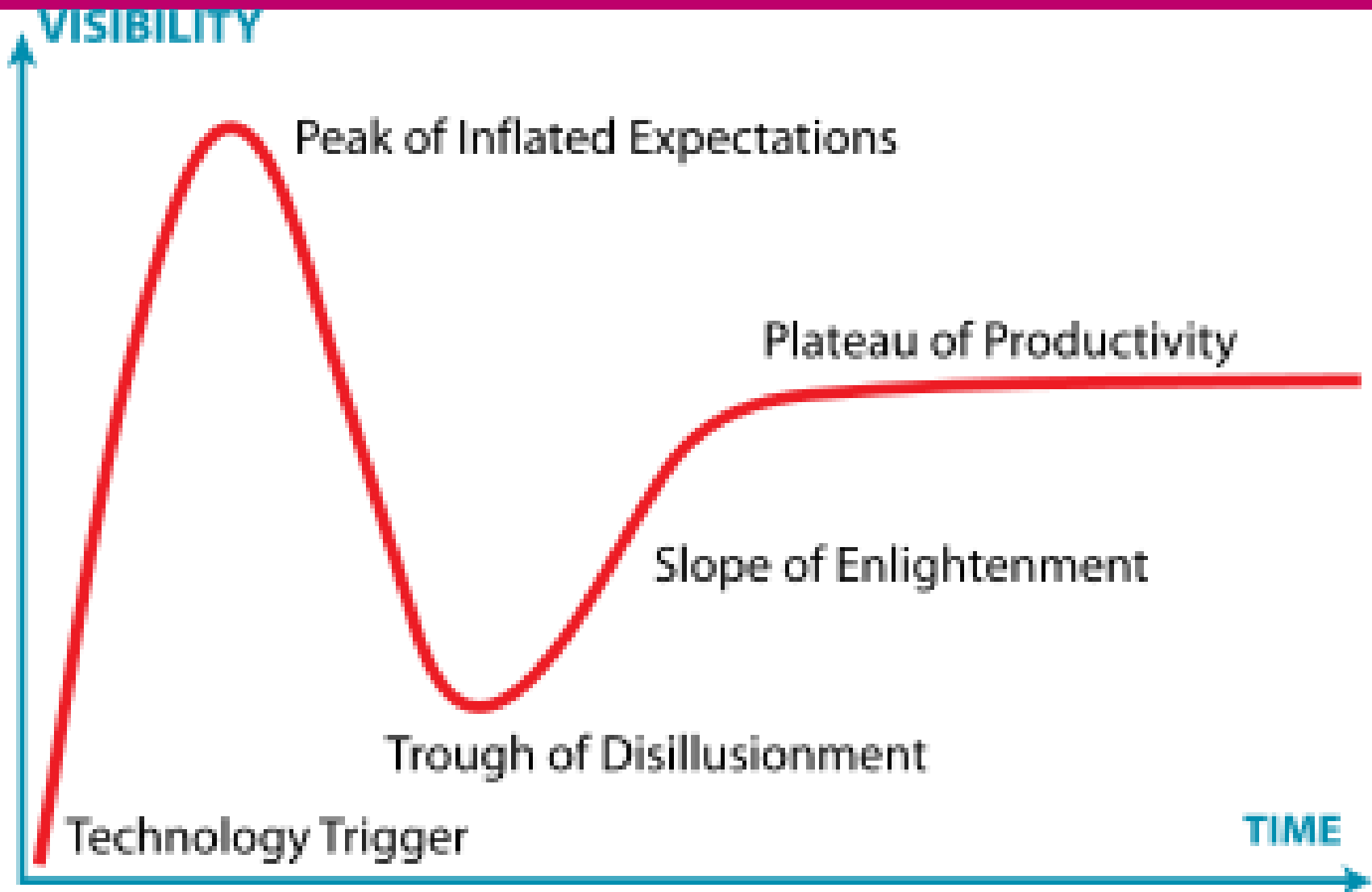
 iMinds
MEDIA

Mediawijsheid?

**Het goed,
effectief,
en actief
gebruiken
van alle
soorten media
voor jouw
participatie**

**technisch, kritisch,
strategisch
consumeren, creëren
klassiek, digitaal, iot
tussen de doelen van
de maatschappij en
het individu**

Hype cyclus

Mediahype?

**“Amper 14 dagen waren voorbij
gegaan voor deze stellingen
gekend waren in heel Duitsland en
binnen de vier weken kende bijna
de hele Christenheid ze.”**

**Friedrich Myconius
over het werk van zijn vriend Luther**

Mediahype?

**“Drukken is Gods hoogste en meest extreme genade”
(Martin Luther)**

1994

World Wide Web consortium (W3C)

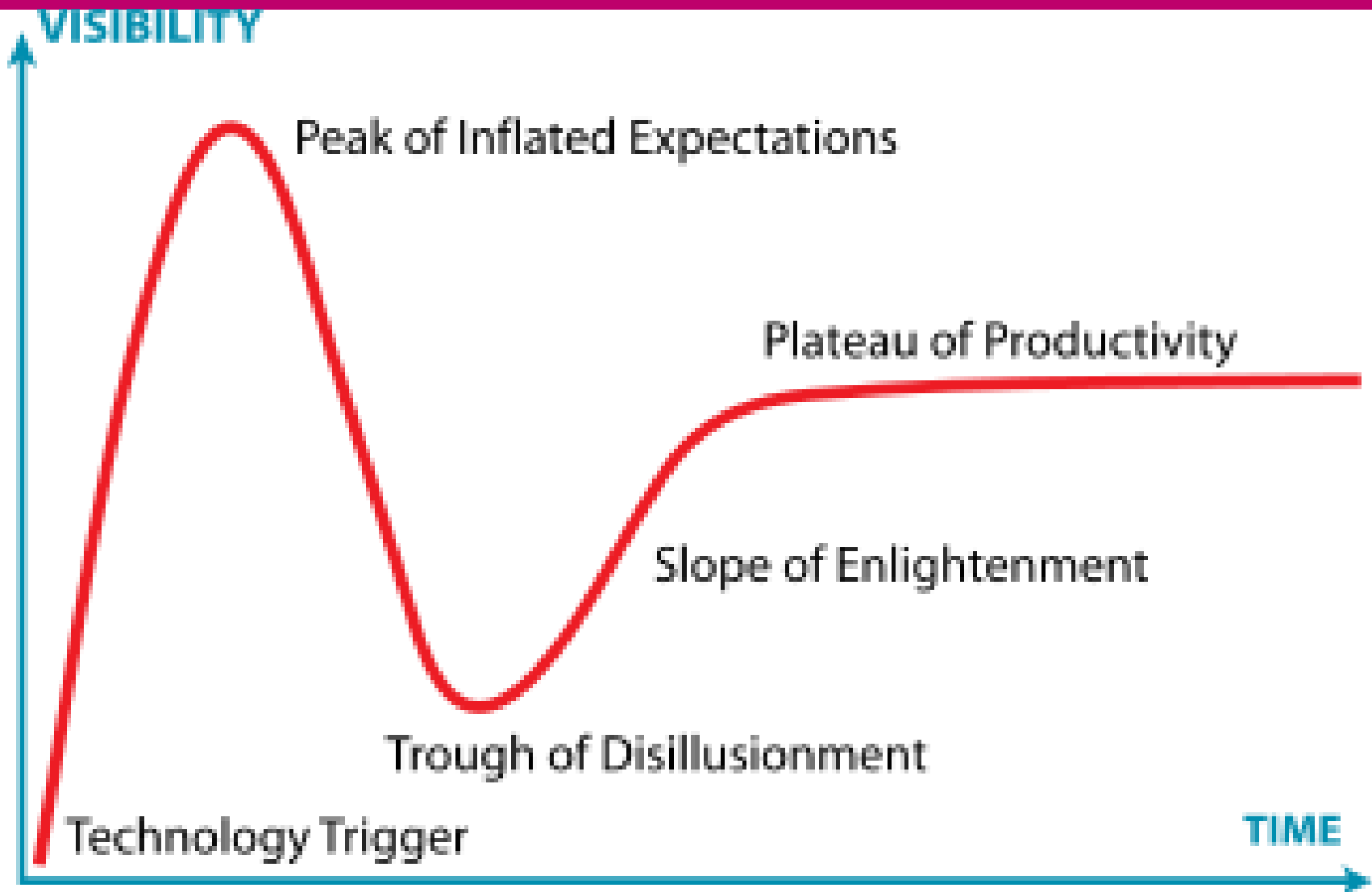
Mediahype?

- 1997: Nicholas Negroponte, MIT: Het internet zal wereldvrede brengen door het verwijderen van nationale grenzen.

“Twenty years from now children (who are used to finding out about other countries through the click of a mouse) are not going to know what nationalism is.”

- 2015: Zuckerberg aan UN: Internet toegang kan helpen zorgen voor wereldvrede.

Hype cyclus

Media paniek?

“Want een jongere kan niet onderscheiden wat allegorisch en wat waarachtig is; Alle meningen die hij vormt op die leeftijd, zullen waarschijnlijk onuitwisbaar en onveranderbaar zijn; Daarom is het heel belangrijk dat de verhalen die jonge kinderen het eerste horen, gestoeld zijn op deugdelijke gedachten.”

Socrates (volgens Plato in De Republiek)

Media paniek?

Televisitis

- ze kijken naar feuilletons in plaats van te studeren of te slapen ...
- ze leren vloeken
- 't is gemakkelijk, 't is daar, het houdt hen van de straat

vrt - 1969

1938 Radiouitzending

- **realistisch**
- **vertrouwen in medium**
- **horen/aandacht voor aankondiging**
- **foute verificatie**
- **“slechts 2% bevolking getroffen”**
- **herhaling 1949 Quito**

Media effect

THE HYPODERMIC NEEDLE THEORY

- DEVELOPED IN THE 1920s AND 1930s
- LINEAR COMMUNICATION THEORY
- PASSIVE AUDIENCE
- NO INDIVIDUAL DIFFERENCE

Media effect

Berelson 1949

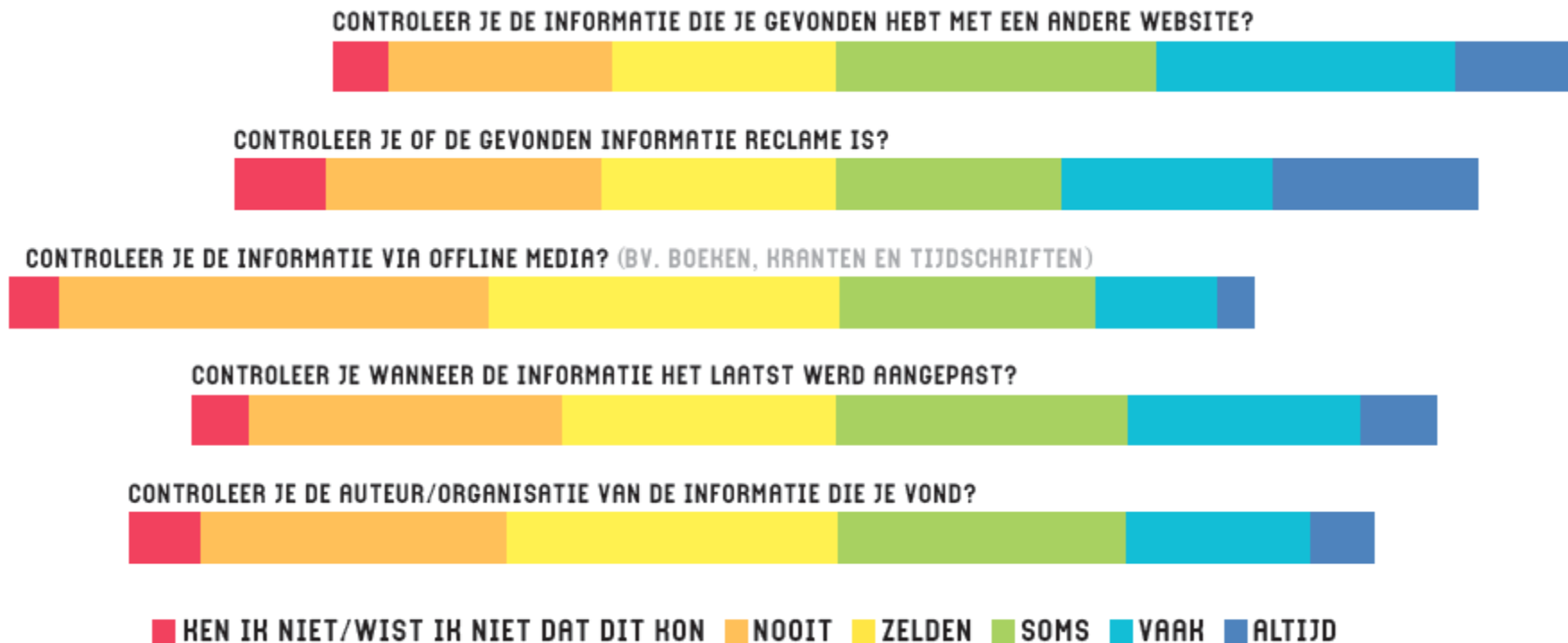
Sommige soorten communicatie over sommige soorten onderwerpen die onder de aandacht gebracht worden van sommige soorten mensen in sommige soorten omstandigheden, hebben sommige soorten effecten.

Filter bubble: nieuwsgebruik

KANAAL	2014	2016
SOCIALE MEDIA	54,9 %	70,5 %
TELEVISIE	60,8 %	54,9 %
INTERPERSOONLIJH CONTACT	50,0 %	45,2 %
RADIO	58,1 %	39,2 %
NIEUWSWEBSITES	23,6 %	27,5 %
APP VAN DE NIEUWSDIENST	24,4 %	22,9 %
ZOEHMACHINE	-	20,2 %
PAPIEREN KRANT	25,0 %	11,0 %
E-MAIL	-	7,4 %
NIEUWSINTEGRATIE-APP	-	2,1 %

Tabel: Vergelijking cijfers 2014 en 2016 'Hoe vaak blijf je via onderstaande kanalen op de hoogte van het nieuws?' (Jongeren)

Filter bubble: nieuwsgebruik

Grafiek "Als je online informatie moet opzoeken voor een schoolopdracht, hoe vaak ..." (jongeren)

Filter bubble: Eli Pariser

Google Search for Egypt

Scott: Egyptian Protests

Daniel: Travel Information

Google Egypt About 350,000,000 results (0.24 seconds) Advanced search

Everything Images Videos News Shopping Realtime Books More

New York, NY Change location

Any time Latest Past 24 hours Past week Past month Past year Custom range...

All results Wonder wheel Timeline

Crisis in Egypt Ad
Voices in **Egypt** have been muted but will not be silenced. Listen. humanrightsfirst.org/Egypt

Egypt - Wikipedia, the free encyclopedia ☆
Egypt officially the Arab Republic of **Egypt**, is a country mainly in North Africa, with the Sinai Peninsula forming a land bridge in Southwest Asia. ...
Hosni Mubarak - Ancient **Egypt** - Female genital cutting - History of modern **Egypt** en.wikipedia.org/wiki/Egypt - Cached - Similar

Egypt News - The Protests of 2011 - The New York Times ☆
World news about **Egypt** and the protests of 2011. Breaking news and archival information about its people, politics and economy from The New York Times.
topics.nytimes.com » World » Countries and Territories - Cached - Similar

Egypt Travel, Tours, Vacations, Ancient Egypt from Tour Egypt ☆
Information for travelers, resources on history, monuments and activities.
www.touregypt.net/ - Cached - Similar

News for Egypt

 Why Lara Logan Was Eager to Return to Egypt ☆
1 hour ago
By Charlotte Triggs AP Lara Logan had already had one troubling experience in **Egypt** before last Friday's "brutal and sustained" sexual assault, ...
People Magazine - 1658 related articles - Shared by 20+

In Egypt, renewed hope for gender equality ☆
USA Today - 24874 related articles - Shared by 5+

[Realtime updates for Egypt \(390\)](#)

Google Egypt About 321,000,000 results (0.15 seconds) Advanced search

Everything Images Videos News Shopping Books More

New York, NY Change location

Any time Latest Past 24 hours Past week Past month Past year Custom range...

All results Sites with images

Egypt - Wikipedia, the free encyclopedia ☆
Egypt officially the Arab Republic of **Egypt**, is a country mainly in North Africa, with the Sinai Peninsula forming a land bridge in Southwest Asia. ...
Hosni Mubarak - Ancient **Egypt** - Female genital cutting - History of modern **Egypt** en.wikipedia.org/wiki/Egypt - Cached - Similar

Egypt Travel, Tours, Vacations, Ancient Egypt from Tour Egypt ☆
Information for travelers, resources on history, monuments and activities.
www.touregypt.net/ - Cached - Similar

Egypt Daily News, Egypt News ☆
Egypt Daily News, covering **Egypt** News, Arab news, Middle East news and World news. Egyptian Guides, egyptian recipes, egyptian food, egyptian airforce, ...
www.egyptdailynews.com/ - Cached - Similar

Images for egypt - Report images

Egypt - CIA - The World Factbook ☆
Feb 1, 2011 ... Features a map and brief descriptions of geography, economy, government, and people.
<https://www.cia.gov/library/publications/the-world.../eg.html> - Cached - Similar

Filter bubble: Eli Pariser

Algoritmes om informatie te zoeken en te suggereren houden rekening met je surfgedrag, voorkeuren, contacten ...

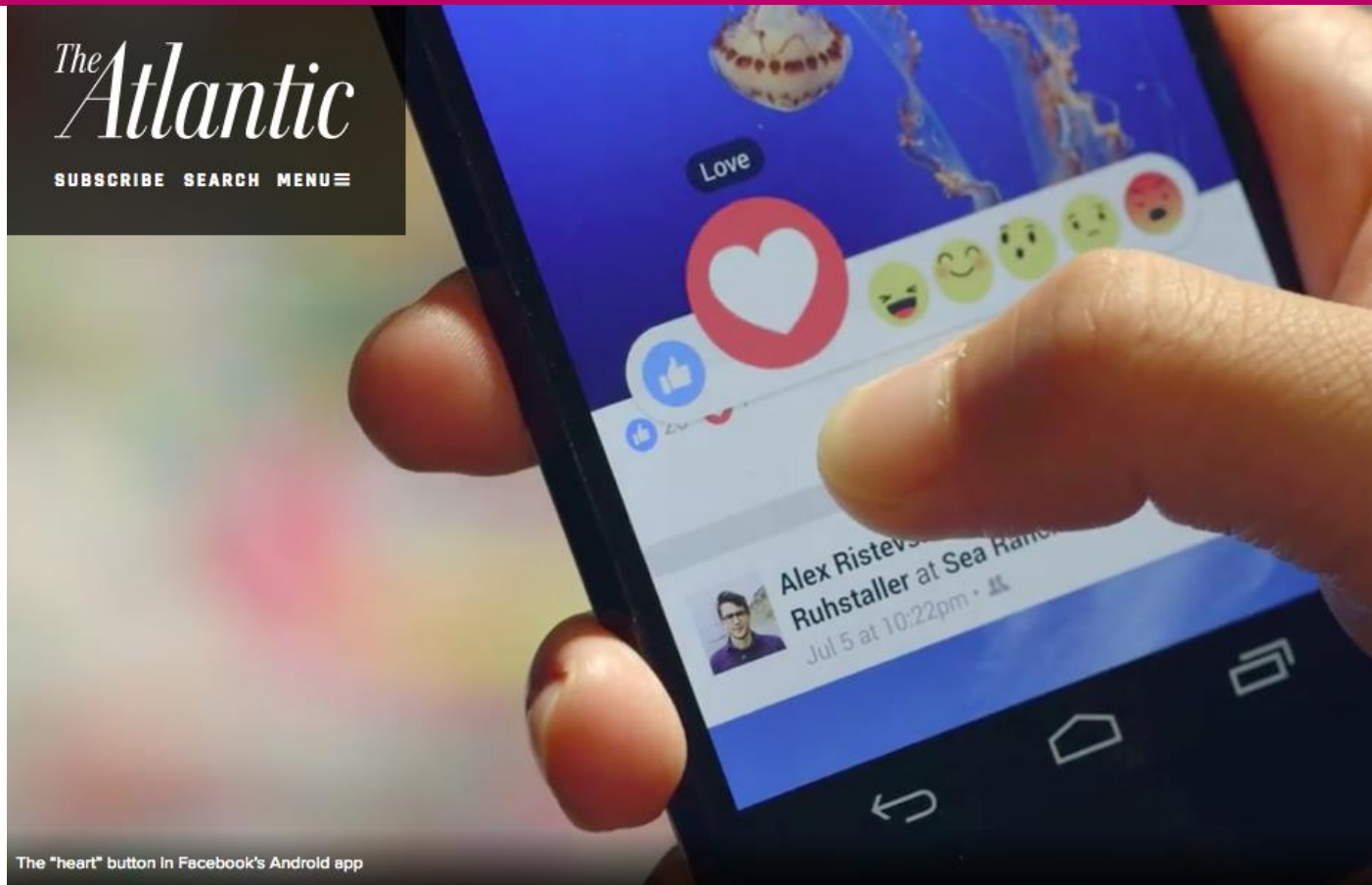
Filter bubble

JUN 28, 2014 @ 02:00 PM 200,578 VIEWS

Facebook Manipulated 689,003 Users' Emotions For Science

Filter bubble

The "heart" button in Facebook's Android app

Facebook

Facebook Isn't Just Getting a Dislike Button

The Atlantic
We noticed that you have an

Filter bubble

Het vonnis in de zaak Facebook

[← Terug naar overzicht persberichten](#)

10 NOVEMBER 2015

Bij vonnis van 9 november 2015 heeft de Voorzitter van de Rechtbank van Eerste Aanleg te Brussel, zetelend in kortgeding, Facebook Inc., Facebook Ireland Limited en Facebook Belgium BVBA veroordeeld om te stoppen met het registreren via cookies en social plug-ins van het surfgedrag van internetgebruikers uit België die geen Facebook-account hebben.

Filter bubble: Eli Pariser

Filter paniek?

Onduidelijk effect

- **Weinig onderzoek over effect facebook, google**
- **Onderzoek spreekt zichzelf tegen**
- **Vertrouwen in suggesties en stijging consumptie zorgen misschien juist voor diverser gebruik?**

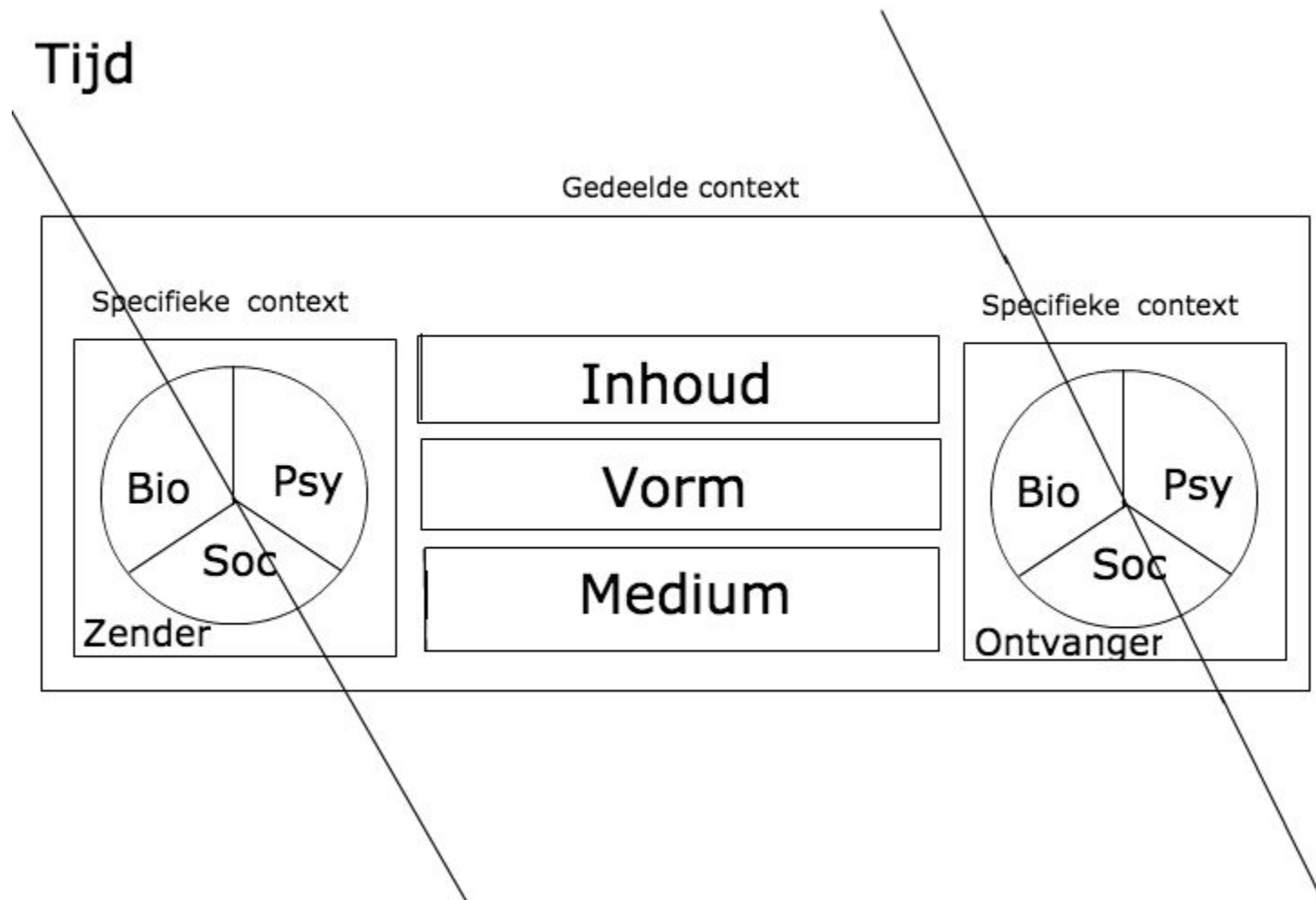
Onzekerheidsprincipe van Heisenberg

- Op een bepaald moment kun je óf de snelheid óf de positie van een subatomair deeltje kennen (meten) maar niet allebei tegelijkertijd.

“Onvolkomen wetenschap”

- Experiment - realiteit
- Bereik, aantal, selectie
- Bewust - onbewust
- Korte termijn - lange termijn
- Oorzaken - correlaties

Communicatiewetenschap

Selectie bij zenden

- **“Pack journalism”**
 - Zelfde cultuur en opleiding
 - Nauwe samenwerking
 - Zelfde bronnen
 - Traditie
 - **“Mediawerkelijkheid”**
 - Stereotype vereenvoudiging
 - Waan van de dag
 - Ideologie
 - **Wiens brood men eet**
 - Overheid
 - Advertentiemarkt
 - Gebruikers
- **Agendasetting, priming, framing**

Selectie bij zenden

Nieuwsmonitor Steunpunt Media

- kranten
 - vooral over volwassen 'autochtone' mannen.
 - etnisch-culturele minderheden komen veel minder voor, behalve bij rechten, vrijheden en criminaliteit.
 - één grote uitzondering: sporters
 - zeer weinig anders etnisch-culturele experts of getuigen
- 19-uur VTM-Nieuws en VRT-Journaal
 - voxpops slechts 2% anders-etnische personen.
 - 2003 tot 2013 politici uit etnisch-culturele minderheden slechts 140 minuten, 50% enkel over het migratiethema.
- journalisten
 - vinden etnisch-culturele minderheden niet erg bereikbaar en niet erg bereid, hebben weinig tijd en liever een quote van een mannelijke autochtoon uit hun netwerk, waar ze op kunnen rekenen.
 - zijn niet per se overtuigd van opdracht

Selectie bij zenden

UN to urge media to take more 'constructive' approach to news

Officials say many people feel disempowered by the news and it needs to offer positive alternatives

📷 The UN initiative is backed by NCVO chair Sir Martyn Lewis. Photograph: Dan Wooller/REX/Shutterstock

The [United Nations](#) is to call for the world's media to take a more “constructive” and “solutions-focused” approach to news to combat “apathy and indifference”.

Selectie bij zenden

Turkse politie bestormt lokalen van oppositiekrant "Zaman"

05/03/2016 om 09:47 door rdc | Bron: BELGA

 Print [Corrigeer](#)

Foto: AP

Selectie bij zenden

London Evening Standard is 'Tory mouthpiece' - research

Media Reform Coalition says free newspaper shows overwhelming bias towards Conservative Zac Goldsmith

📷 Sadiq Khan and Zac Goldsmith. There were almost twice as many positive Evening Standard headlines about Tory candidate, Goldsmith, than for his Labour rival, who was the subject of twice as many negative headlines. Photograph: Daniel Leal-Olivas/PA

Selectie bij zenden

Nederland ook tweede bij Freedom of the Press

Dolf Rogmans – Geplaatst in **Recht** op donderdag 28 april 2016, 00:04

→ **DELEN**

NIEUWS

Nederland staat samen met België, Finland en Zweden op de tweede plaats van landen met een vrije pers opgesteld door Freedom House en Free Press Unlimited. Ook op de **World Press Freedom Index van Reporters Sans Frontières (RSF)** staat Nederland op een tweede plaats.

Selectie bij zenden

'Persvrijheid ook in Nederland geen gegeven'

Dolf Rogmans – Geplaatst in **Recht** op zaterdag 23 april 2016, 10:51

↗ **DELEN**

ANP.

Selectie bij zenden

Laatste 1,5 jaar tiental aanvallen op persvrijheid in België

In Keulen werd begin februari een RTBF-journaliste lastiggevallen.

🕒 di 03/05/2016 - 19:47 🌍 Belga

Sinds november 2014 heeft de journalistenvereniging AVBB/AGJPB in ons land een tiental aanvallen op de persvrijheid en de rechten van journalisten geregistreerd. Dat blijkt uit het rapport dat de Internationale Federatie van Journalisten (IFJ) vandaag publiceerde naar aanleiding van de

Selectie bij zenden

Vershil VTM Nieuws en VRT Journaal in berichtgeving over Molenbeek

04/04/2016 om 21:23 door sdv | Bron: DE VIERDE ONMACHT

 Print

Selectie bij zenden

ANALYSE Gebeurtenissen en geruchten: hoe werkt VRT Nieuws?

🕒 di 12/04/2016 - 09:43 👤 VRT-hoofredactie en redactieraad

De voorbije dagen werd de journalistieke aanpak van VRT Nieuws op een aantal fora in twijfel getrokken. Ten onrechte, zeggen de hoofredactie en redactieraad van VRT Nieuws.

Selectie bij zenden

How newsroom pressure is letting fake stories on to the web

The push for traffic means that clicks rule - even if the facts don't check out

📷 A series of tweets about a trip to McDonald's became a story, even though the poster admitted they were 'embellished'. Photograph: Alamy

Selectie bij zenden

Fake Brussels YouTube videos prove ease of digital disinformation

Misleading video and photos are becoming increasingly common on Facebook and Twitter, making verification vital

📹 A YouTube video that was claimed to be CCTV footage from the Brussels attacks. Photograph: First Draft Media

Selectie bij zenden

Hans Rosling: Don't use news media to understand the world (english subtitles)

Selectie bij zenden

Daling advertentieinkomsten (o.a. door adblockers)

- Click bait & user metrics
- Native advertising
- Content on platforms (google news, facebook instant articles ...)
- Nieuwe andere producten / gekoppeld?

Selectie bij medium

Fiona Moseley

@fionamoseley

Follow

My Mum's [@instagram](#) account was deactivated for posting this Easter Simnel cake. IT'S NOT A BOOB. #BoobGate

3:17 PM - 4 Apr 2016

206 180

Selectie bij medium

Selectie bij medium

Fotojournalist ensceneerde beeld Brussel

Nick Kivits – Geplaatst op vrijdag 25 maart 2016, 10:52

➔ DELEN

Selectie bij medium

The New York Times is trying to make VR films that aren't one-offs, and that keep readers coming back

With its new Pluto-focused project, upcoming episodic series, and experiments with “meditative VR,” The Times is experimenting with different applications for the new technology.

Selectie bij medium

AI is already making inroads into journalism but could it win a Pulitzer?

From football reports to clickbait, programs are changing the way the news is created

📷 Could robots win a Pulitzer prize? Photograph: Aflo/REX/Shutterstock

Selectie bij ontvangen

Selectie bij ontvangen

Selectie bij ontvangen

Nieuws

Mediageweld alleen slecht voor kwetsbare jongere

2 maart 2016

Jonge tieners worden alleen agressiever van gewelddadige games en televisieprogramma's als zij in hun sociale omgeving agressie ervaren. Dit blijkt uit onderzoek van Karin Fikkers. Zij promoveerde op 25 februari aan de Universiteit van Amsterdam.

Fikkers onderzocht of sommige adolescenten kwetsbaarder zijn voor mediageweld. Daarbij keek zij naar de sociale omgeving van de jongeren, zoals familie en vrienden. De meeste jongeren gedragen zich niet agressiever door blootstelling aan mediageweld. 'Als zij in een harmonieus gezin opgroeien of in een omgeving waarin het afkeuren van geweld de norm is, hangt mediageweld niet samen met meer agressie. Pas als jongeren naast geweld op televisie en in games ook veel agressie onder vrienden of in het gezin ervaarden, nam agressief gedrag toe', concludeert Fikkers.

Bij sommige jongeren vond Fikkers zelfs een positief effect. Sommige tieners die meer gewelddadige media gebruikten en opgroeiden in een harmonieuze omgeving, vertoonden juist minder agressie.

Fikkers onderzocht over meerdere jaren vijfhonderd Nederlandse gezinnen met kinderen tussen 10 en 14 jaar.

Bron: Universiteit van Amsterdam

Selectie bij ontvangen

Selectie bij ontvangen

‘The Guardian commissioned research into the 70m comments left on its site since 2006 and discovered that of the 10 most abused writers eight are women, and the two men are black.’

Selectie bij ontvangen

- **puur bereik**
- **cognitieve dissonantie**
- **betrokkenheid (nood, interesse, emotionele band)**
- **betrouwbaarheid**
- **voorkennis en kritische vaardigheden**
- **sociale factoren (opinieleiders, uitwisselen, norm)**

Tijd voor informatiewijsheid

- **Geen pure morele paniek over de filter bubble van online media nodig**
- **Wel zorgen over de filter van het hele media systeem**
- **Goede informatie vraagt veel werk**
- **Informatie die niet gebruikt wordt, ‘bestaat niet’ / ‘is geen informatie’**
- **Wat kan dan de rol zijn van de informatieprofessional?**